

DATUM	15 maart 2016	TEAM	OVE.
NUMMER	817F581E	REFERENTIE	L. Singor, G. Knegtel
UW BRIEF VAN	17 februari 2016	DOORKIESNUMMER	2582353, 2583531
UW NUMMER	817DF8AA	E-MAILADRES	Lucille.singor@provincie-utrecht.nl , gijs.knegtel@provincie-utrecht.nl .
BIJLAGE	/	ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 47 RvO aan het College van GS, gesteld door de heer W. Joustra namens VVD betreffende relatie zwartrijden en agressie in het openbaar vervoer (d.d. 17-02-2016)

Toelichting:

Op 16 februari 2016 berichtte RTV-Utrecht over een incident in Woerden – “De politie van Woerden heeft maandag een man aangehouden op het station omdat hij een NS-medewerker beledigde. Bij een kaartjecontrole kon de heetgebakerde man geen geldig vervoersbewijs laten zien. Ook had hij geen identiteitsbewijs bij zich. Daarop werd hij verbaal agressief. De man heeft een boete gekregen.” Het is niet de eerste keer dat bij controle door zwartrijders agressief wordt gereageerd. Dat gebeurt ook in het Openbaar vervoer waarvoor de provincie verantwoordelijk is. De VVD vindt dat niet acceptabel. Ten eerste bleek bij de beantwoording van vragen van de VVD laatst dat ook in Utrecht deze voorziening niet zonder bijdrage vanuit belastingopbrengsten kan. We verwachten dat iedereen die er gebruik van maakt, dan zelf ook een financiële bijdrage levert. Ten tweede is niet te tolereren dat mensen in het uitoefenen van een publieke functie agressief worden bejegend. Zij werken voor ons allemaal. Dat brengt de VVD- fractie op de volgende vragen aan het College.

1. Is er een registratie van dergelijk incidenten anders dan via de pers?

Antwoord: Ja, landelijk is afgesproken dat vervoerbedrijven gebruik maken van een uniforme incidentregistratie voor het melden van incidenten met drie categorieën: categorie A (strafrecht en Algemene Plaatselijke Verordening), categorie B (overtredingen wet personenvervoer 2000) en categorie C (overtredingen Besluit Personenvervoer en huisregels) zoals deze in het 'Model Informatieprofiel Openbaar Vervoer' (MIPOV) gehanteerd wordt. Beide vervoerders (Qbuzz en Connexxion) registreren conform deze methodiek.

2. Hoe vaak komen dit soort incidenten voor?

Antwoord: Het uitschelden/beledigen van personeel is conform de incidentregistratie een B1 incident. Hiervan zijn er in 2015 in de concessie van U-OV 206 geregistreerd. In de concessie Tram en Bus regio Utrecht, gereden door U-OV, wordt een open instapregime (in- en uitstappen bij alle deuren; geen controle door chauffeur) gehanteerd op de tram en op buslijn 12. In 2015 zijn er in de streekvervoerconcessie (Connexxion) 22 van deze B1 incidenten geregistreerd. In deze concessie wordt een gesloten instapregime (instappen bij voordeur, uitstappen bij achterdeur; wel controle door chauffeur) gehanteerd.

3. Is het college het met de VVD eens dat zwartrijden moet worden bestreden?

Antwoord: Ja.

4. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: n.v.t.

5. Is het correct dat zwartrijden de voornaamste oorzaak is van agressie in het openbaar Vervoer?

Antwoord: Voor de U-OV concessie is zwartrijden een belangrijke oorzaak voor agressie. Gevolgd door overlast van groepen (veelal schooljeugd) maar ook groepen die in de vrije tijd naar de stad gaan of in het weekend uitgaans groepen.

Voor de streekvervoerconcessie is de grootste oorzaak van agressief gedrag jegens de chauffeurs, dat de passagier niet voldoet aan de reisregels en daarop wordt aangesproken. Daarbij is een belangrijk discussieonderwerp zwartrijden, maar scholieren die zich misdragen en verbaal agressief zijn tegen de chauffeur komt vaker voor. Ook uitgaansgroepen veroorzaken problemen.

6. Zo ja, verwacht het college dat bij de bestrijding van zwartrijden meer agressie-incidenten plaats zullen vinden?

Antwoord: Bij meer controles zal er aanvankelijk ook meer kans op incidenten zijn, maar op den duur is de verwachting dat het aantal incidenten zal afnemen. Bij controles zijn er altijd discussies met mensen die "beboet" worden. Als er meer en consequent wordt gecontroleerd dan zullen mensen het op den duur niet zo snel meer proberen, maar dan moet er heel gericht ingezet worden op lijnen waarop veel zwart wordt gereden en zal men dat heel consequent over een langere periode moeten doen. Dit vergt een grote personele inzet.

7. Zo nee waarom niet?

Antwoord: n.v.t.

8. Hoe draagt het college bij aan de bescherming van de controleurs?

Antwoord: De bescherming van controleurs is primair een verantwoordelijkheid van de vervoerder. Als werkgever is de vervoerder verantwoordelijk voor veiligheid en arbeidsomstandigheden van het personeel. Dit is onderdeel van de bedrijfsvoering van de vervoerder.

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het maken van beleidskeuzes op het gebied van sociale veiligheid en de vertaling hiervan naar concessievoorwaarden op basis van de Wet Personenvervoer 2000, zodat in ieder geval een verantwoorde mate van veiligheid voor reizigers en personeel geborgd is (artikel 32 Wp 2000).

De vervoerder draagt o.a. bij aan de veiligheid van de controleurs door:

- Gerichte opleiding, training of cursussen zoals: geweldsbeheersing (waaronder de-escalerend optreden bij agressie), communicatieve trainingen, trainingen fysieke weerbaarheid, Incident Management, opleiding tot Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA)- waarin elementen zitten om te handelen bij agressie.
- Aan de voorkant van de keten van sociale veiligheid voorlichting geven op bijvoorbeeld scholen.
- In groepen controleren (BOA's met toezichhoudend personeel);
- Snelle opvolging bij melding incident (o.a. samenwerking politie);
- Noodknop chauffeurs voor direct contact met de verkeersleiding en eventueel live meekijken en luisteren door middel van de camera's in de bus.
- Directe verbinding met verkeersleiding ook voor controleurs.

Deze maatregelen worden mede gefinancierd door de provincie Utrecht.

Tenslotte:

U-OV heeft onlangs de controles op zwartrijden geïntensiveerd. Hierover werd bericht in het AD. U-OV geeft daarbij aan jaarlijks 2 miljoen euro aan extra reizigersopbrengsten hierdoor te kunnen innen. Deze controles vinden plaats in de transportmiddelen zoals tram en bus.

Dat leidt tot de volgende vragen van de VVD-fractie aan het college:

1. Is het college het met de VVD eens dat het beter is zwartrijders te weren voordat ze in de transportmiddelen plaatsnemen?

Antwoord: Ja.

2. Welke mogelijkheden zijn daarvoor? Zijn die mogelijkheden goedkoper dan de extra controles door medewerkers?

Antwoord: Er zijn verschillende mogelijkheden om zwartrijders te weren uit het openbaar vervoer. Hierbij valt te denken aan een gesloten instapregime of beheerste toegang door middel van poorten.

3. Wat gaat het college doen om te zorgen dat zwartrijders niet instappen?

Antwoord: Aggressie in het openbaar vervoer wordt niet getolereerd. Op het grootste gedeelte van het netwerk geldt een gesloten instapregime. Waar dit in het kader van doorstroming niet mogelijk en wenselijk is geldt een open instapregime. Op dit moment wordt onderzocht of beheerste toegang op toekomstig bus- en tramstation centrumzijde in de definitieve situatie door middel van poorten mogelijk is.

Daarnaast geldt een maatregelpakket zoals ook genoemd in het antwoord op vraag 8: onder andere: menselijk toezicht, cameratoezicht in voertuigen en op tramperrons, voorlichting op scholen, samenwerking met politie.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,

